

Ecologische check Heggenlandschap en Larserbos

Medewerker Natuur en Landschap, Het Flevo-landschap, 22-03-2023

Aanleiding check

In 2023 wil Stichting Het Flevo-landschap in het kader van het programma Impuls Natuurkwaliteit en Biodiversiteitsherstel poelen aanleggen in de natuurgebieden Heggenlandschap en Larserbos. Deze poelen kunnen onder andere gaan dienen als voortplantings-, verblijf- of foerageerplaatsen voor libellen en amfibieën. Hierop zullen de poelen dan ook worden ingericht. Ook zouden er interessante oevervegetaties kunnen verschijnen.

Om negatieve effecten van de aanleg op bijzondere en/of beschermde soorten, en daarmee overtreding van de Wet Natuurbescherming (zorgplicht voor flora en fauna), te voorkomen, is een ecologische check nodig. Bij deze check wordt onderzocht welke (beschermde) soorten er in de projectgebieden voorkomen en of deze negatief worden beïnvloed door de werkzaamheden. Dit document beschrijft beknopt de resultaten van deze check en schrijft voor welke maatregelen getroffen genomen dienen te worden om eventuele negatieve effecten op (beschermde) soorten te voorkomen.

Methode

De check is hoofdzakelijk uitgevoerd aan de hand van gegevens uit de NDFF. Deze gegevens omvatten zowel waarnemingen gedaan tijdens SNL-karteringen als losse waarnemingen. Voor de periode vanaf 1 januari 2016 t/m 21 maart 2023 is een export gemaakt van alle waargenomen soortgroepen in beide gebieden. Voor broedvogels zijn de resultaten van BMP-karteringen van SOVON gebruikt. Aanvullend op deze bronnen is gebruikgemaakt van gebieds- en ecologische kennis van medewerkers van Het Flevo-landschap.

Werkzaamheden

Heggenlandschap

In het Heggenlandschap zullen twee kleine, reeds bestaande poelen worden uitgebreid en zal een grotere poel nieuw worden aangelegd (Figuur 1).

Figuur 1. Planlocaties van te graven poelen en te verwerken grond in het Heggenlandschap.

Larserbos

In het Larserbos is een voormalige akker aanwezig. Deze akker is al een aantal jaren uit productie en wordt beheerd als kruiden- en faunairijk grasland. Dit grasland wordt begraaasd door runderen. Er is momenteel geen water aanwezig in het grasland. Er zullen twee grote poelen worden aangelegd en met grond die daarbij vrijkomt wordt meer reliëf in het grasland gecreëerd. Daarnaast wordt ten behoeve van meer structuurvariatie op verschillende plekken struweel aangeplant.

Figuur 2. Planlocaties van te graven poelen, te verwerken grond en aan te planten struweel in het Larserbos. Getallen geven oppervlakten in hectares weer.

Voorkomende soorten

Heggenlandschap

In het plangebied zijn overwegend algemene soorten aangetroffen (zie Bijlagen I en II), zowel voor Flevoland als voor Nederland. Deze soorten zijn niet zwaarder beschermd dan de geldende zorgplicht.

Een uitzondering is de vondst van Wilde akelei (*Aquilegia vulgaris*), een soort van de Rode Lijst, in het Heggenlandschap. In 2022 werd tijdens SNL-monitoring één pol aangetroffen in het gebied. Het lijkt echter zeer onwaarschijnlijk dat de soort hier op natuurlijke wijze terecht is gekomen. Waar de oorsprong van de plant ook ligt, tijdens de werkzaamheden zal niet in de buurt gekomen worden van de groeiplaats

Figuur 3. Groeiplaats van Wilde akelei in het Heggenlandschap.

(Figuur 3) en zal de Wet Natuurbescherming hoe dan ook niet worden overtreden.

Andere uitzonderingen zijn de Matkop en Nachtegaal. Deze soorten staan op de Rode Lijst vogels (als respectievelijk gevoelig en kwetsbaar). Door buiten het broedseizoen te werken zullen deze soorten geen nadelige effecten ondervinden van de werkzaamheden.

In de reeds aanwezige poelen kunnen, ondanks dat deze hier niet zijn vastgesteld, algemene amfibieënsoorten voorkomen. Hierbij gaat het om Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander en groene kikkers. Voor deze soorten geldt in de Provincie Flevoland echter een vrijstelling. Voor soorten met een provinciale vrijstelling dienen wel voorzorgsmaatregelen te worden genomen om onnodig leed te voorkomen of te beperken (zie kopje

Voorzorgsmaatregelen).

In het gebied zijn vossen en konijnen waargenomen. Eventuele holen van deze soorten dienen, ondanks provinciale vrijstellingen, niet beschadigd te worden.

Larserbos

In de voormalige akker van het Larserbos zijn uitsluitend algemene soorten aangetroffen die niet zwaarder worden beschermd dan de geldende zorgplicht. In het omliggende bos kunnen wel strenger beschermde soorten of elementen (bijv. nestbomen) voorkomen, maar die worden niet aangetast door de werkzaamheden.

Voorzorgsmaatregelen

Er hoeven geen ontheffingen aangevraagd te worden vanwege de aanwezigheid van zwaar beschermde dier- en plantensoorten. Hoewel de op de locaties van de werkzaamheden geen zwaarder beschermde soorten voorkomen, is het alsnog zaak schade aan de natuurwaarden zoveel mogelijk te beperken (zorgplicht). Dit kan door bij de werkzaamheden onderstaande voorzorgsmaatregelen te treffen:

- Om broedvogels in omliggende bosvakken/boschages niet te verstoren (lawaai, beweging, etc.), wordt gewerkt buiten het broedseizoen. Wettelijk gezien loopt het broedseizoen van 1 maart tot 1 juli. Echter, om ook jonge uitgevlogen vogels meer overlevingskansen te bieden, wordt aangeraden pas na 31 augustus met de werkzaamheden te beginnen.
- Ook in het belang van planten en insecten is het aan te raden pas na 31 augustus te beginnen met de werkzaamheden.
- Daar waar bestaande poelen worden vergroot (Heggenlandschap), bestaat het risico dat algemeen voorkomende amfibieën worden gedood. Om dit risico zo klein mogelijk te houden, dient tussen 1 september en 1 november gewerkt te worden in de reeds bestaande poelen. In deze periode zijn amfibieën het minst kwetsbaar.
Latere start van de werkzaamheden (1 oktober) vergroot de kans op regen en daardoor werken onder zeer natte omstandigheden. Dit zou leiden tot diepe insporing (en dus langdurige schade aan het grasland met bijbehorende flora) en bemoeilijkt de verwerking van uitgegraven grond. Deze effecten worden schadelijker beschouwd voor het gebied dan het eventuele doden van algemene amfibieën bij het vergroten van de huidige poelen. Eventuele doding zal ook geen effect hebben op de staat van instandhouding van de soorten in de regio.
- Door eerst het nieuwe deel van een te vergroten poel te graven en pas daarna de ontstane 'dam' tussen de oude en nieuwe poel te verwijderen, hebben amfibieën meer vluchtmogelijkheden en dus een betere overlevingskans.
- Bagger en slib dat uit de reeds bestaande poelen wordt gegraven blijft bij voorkeur minimaal 48 uur naast de poel liggen, zodat amfibieën terug naar het water kunnen vluchten.
- Voorlopen op holen van konijn en vos. Deze dienen gemarkeerd te worden en ruim ontweken te worden door machines.
- Indien tijdens de werkzaamheden toch zwaarder beschermde soorten worden aangetroffen, worden de werkzaamheden tijdelijk stilgelegd en zal in overleg met de terreinbeheerder, een medewerker natuur en landschap (ecoloog) en de aannemer worden overlegd over het vervolg van de werkzaamheden.

Bijlage I - Aangetroffen soorten Heggenlandschap

Dagvlinders

Atalanta
Bont zandoogje
Boomblauwtje
Bruin zandoogje
Dagpauwoog
Distelvlinder
Groot koolwitje
Klein geaderd witje
Klein koolwitje
Kleine vos
Koolwitje (soort onbepaald)
Landkaartje
Oranjetipje

Libellen

Azuurwaterjuffer
Blauwe glazenmaker
Bruine glazenmaker
Bruinrode heidelibel
Gewone oeverlibel
Grote keizerlibel
Houtpantserjuffer
Lantaarntje
Paardenbijter
Platbuik
Vroege glazenmaker
Watersnuffel

Micronachtvlinders

---

blauwooggrasmot
Brandnetelbladroller
Brandnetelmot

Overige insecten

Duitse schorpioenvlieg

Schimmels

Zadelzwam

Sprinkhanen en krekels

Biguttulus-sprinkhaan (soort onbekend)
Struiksprinkhaan

Vaatplanten

Blaartrekkende boterbloem
Bosrank
Gewoon biggenkruid
Glanshaver
Gruuwe abeel

IJle dravik
Klein kroos
Riet
Rode kornoelje
Slipbladige ooievaarsbek
Veldereprijs
Wilde akelei

Vliegen en muggen

Kervelgitje
Slanke driehoekszweefvlieg

Vogels

Appelvink
Boomkruiper
Bosrietzanger
Buizerd
Fitis
Gaai
Grasmus
Groenling
Grote bonte specht
Heggenmus
Koolmees
Matkop
Merel
Nachtegaal
Pimpelmees
Putter
Roodborst
Spotvogel
Staartmees
Tijftjaf
Tuinfluiter
Vink
Wilde eend
Winterkoning
Zanglijster
Zwarte kraai
Zwartkop

Weekdieren

Cepaea

Zoogdieren

Konijn
Ree
Vos

Bijlage II – Aangetroffen soorten akker Larserbos

Dagvlinders

Atalanta
Bont zandoogje
Bruin zandoogje
Dagpauwoog
Distelvlinder
Gehakkelde aurelia
Groot koolwitje
Klein geaderd witje
Klein koolwitje
Kleine vos
Landkaartje
Oranjetipje

Libellen

Bruinrode heidelibel
Gewone oeverlibel
Grote keizerlibel
Paardenbijter

Marconachtvlinders

Gamma-uil

Sprinkhanen en krekels

Bruine sprinkhaan
Grote groene sabelsprinkhaan
Kustsprinkhaan
Ratelaar

Vaatplanten

Glad walstro

Zoogdieren

Ree